

Δημοκρατική Θεωρία, Ιδεολογία Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Συμμετοχικές Διαδικασίες στην Εποχή της Τεχνητής Νοημοσύνης

Κωνσταντίνος Λαλένης
Καθηγητής

Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης,
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
klalenis@uth.gr, klalenis@gmail.com

Περιεχόμενο παρουσίασης

Η ενσωμάτωση της τεχνητής νοημοσύνης (AI) στον πολεοδομικό σχεδιασμό αλλάζει ριζικά τον τρόπο σχεδιασμού και διαχείρισης των πόλεων, προσφέροντας πρωτοφανείς δυνατότητες για νέους τρόπους λήψης αποφάσεων, ενισχυμένη συμμετοχή των πολιτών και αποτελεσματικότερη αστική διακυβέρνηση. Ωστόσο, αυτή η τεχνολογική πρόοδος θέτει επίσης σημαντικές προκλήσεις για τις δημοκρατικές αρχές, τον συμμετοχικό σχεδιασμό και την κοινωνική ισότητα. Η παρουσίαση διερευνά τον κοινό τόπο της δημοκρατικής θεωρίας, της ιδεολογίας του πολεοδομικού σχεδιασμού και της συμμετοχής του κοινού στον σχεδιασμό, στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης. Εξετάζει πώς η τεχνητή νοημοσύνη αναδιαμορφώνει τις παραδοσιακές νόρμες των σχετικών λειτουργιών και επηρεάζει τη συμμετοχικότητα και την δικαιοσύνη στην αστική ανάπτυξη. Αντλώντας από κλασικές και σύγχρονες πολιτικές θεωρίες, το άρθρο αναλύει κριτικά τις ηθικές και ιδεολογικές επιπτώσεις της τεχνητής νοημοσύνης στον πολεοδομικό σχεδιασμό, επισημαίνοντας ζητήματα όπως η αλγοριθμική μεροληψία, το απόρρητο των δεδομένων και το ψηφιακό χάσμα. Μέσω αναφορών σε περιπτώσεις εφαρμογών και σε θεωρητικά πλαίσια, το άρθρο υποστηρίζει ότι η επιτυχής ενσωμάτωση της τεχνητής νοημοσύνης στον πολεοδομικό σχεδιασμό πρέπει να καθοδηγείται από τη δέσμευση για διαφάνεια, ισότητα και ενεργό συμμετοχή των πολιτών. Με την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να χρησιμεύσει ως εργαλείο ενδυνάμωσης του συμμετοχικού σχεδιασμού, προωθώντας την αστική ανάπτυξη σε πλαίσιο ανθεκτικότητας, δημοκρατίας, βιωσιμότητας και χωρίς κοινωνικούς αποκλεισμούς.

Σύντομο βιογραφικό σημείωμα

Ο **Κωνσταντίνος Λαλένης** (MEng, PhD) διετέλεσε Τακτικός Καθηγητής Πολεοδομικού Σχεδιασμού και Αστικής Διακυβέρνησης στο Τμήμα Μηχανικών Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περιφερειακής Ανάπτυξης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (αφυπηρετήσας). Είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος (PhD) στον Πολεοδομικό Σχεδιασμό από το Πανεπιστήμιο του Westminster (M. Βρετανία) και

μεταπτυχιακού τίτλου (Master - MEng) στις Μεταφορές από το Πανεπιστήμιο του Τορόντο (Καναδά). Το βασικό του δίπλωμα είναι Πολιτικός Μηχανικός του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Οι τομείς ενασχόλησής του είναι ο πολεοδομικός και χωροταξικός σχεδιασμός, η αστική διακυβέρνηση με έμφαση στις συμμετοχικές διαδικασίες στον σχεδιασμό, η αστική ανθεκτικότητα και τα θεσμικά πλαίσια και η νομοθεσία χωρικού σχεδιασμού. Έχει βραβευθεί δύο φορές σε Πανελλήνιους διαγωνισμούς με θέματα πολεοδομίας, μία φορά σε Πανελλήνιο Αρχιτεκτονικό διαγωνισμό (σύμβουλος επί πολεοδομικών θεμάτων), και μία φορά σε διαγωνισμό Αστικής Αναγέννησης της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης. Επίσης βραβεύτηκε με Πανευρωπαϊκό Βραβείο (απο το Association of European Schools of Planning – AESOP) για Αριστείο Διδασκαλίας στην πολεοδομία, και με Αριστεία Έρευνας απο το Υπουργείο Παιδείας της Ελλάδας. Υπήρξε ιδρυτικό μέλος του International Academic Forum in Planning, Law, and Property Rights (PLPR) και μέλος του διοικητικού συμβουλίου του, εθνικός εκπρόσωπος στο Association of European Schools of Planning, και μέλος της επιτροπής επαγγελματικών θεμάτων του ΤΠΠΕ. Έχει ασχοληθεί με την Τοπική Αυτοδιοίκηση, τόσο σε θεωρητικό επίπεδο, όσο και σαν Δημοτικός Σύμβουλος Καβάλας. Διετέλεσε μέλος της Αντιπροσωπείας του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας, αντιπρόεδρος της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ Ανατολικής Μακεδονίας, μέλος της Διοικούσας Επιτροπής του ΤΕΕ-ΑΜ επι μακρόν, και επικεφαλής των μόνιμων επιτροπών Χωρικού Σχεδιασμού, και Διεθνών Σχέσεων και Προγραμμάτων. Ήταν επισκέπτης καθηγητής στο Technion University of Haifa - Israel, στο York University – Ontario, Canada, και στο Royal Melbourne Institute of Technology -Australia. Ο Κ. Λαλένης έχει εκτεταμένη ερευνητική εμπειρία. Έχει συμμετάσχει σε ευρωπαϊκά και εθνικά ερευνητικά προγράμματα, απο τα οποία σε 12 (7 διεθνή) ως ειδικός σύμβουλος ή μέλος επιτροπών αξιολόγησης και διοίκησης και σε 27 (12 διεθνή) ως μέλος των εταιρών/ομάδων επεξεργασίας. Απο τα τελευταία, στα 19 (9 διεθνή) ήταν επιστημονικός υπεύθυνος. Εργασίες του έχουν δημοσιευθεί σε διεθνή έγκριτα περιοδικά και συλλογικούς τόμους βιβλίων. Η μελετική του εμπειρία είναι επίσης μεγάλη, έχοντας εκπονήσει 22 μελέτες Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων, Τοπικών Πολεοδομικών Σχεδίων, Ειδικών Πολεοδομικών Σχεδίων, ΖΟΕ, Master Plans (στα 19 ως ανάδοχος), 2 σχέδια χρήσεων γης και χωροθετήσεις δραστηριοτήτων (ως ανάδοχος/επικεφαλής ομάδας μελέτης), 23 μελέτες σχεδίων πόλεων και οικισμών (ως ανάδοχος/επικεφαλής ομάδας μελέτης), ένα σχέδιο αστικής αναγέννησης (ως ανάδοχος/επικεφαλής ομάδας μελέτης), και ένα ρυθμιστικό σχέδιο πανεπιστημιακού campus (επικεφαλής μελετητικής ομάδας). Επίσης εκπόνησε ή συμμετείχε σε 39 συγκοινωνιακές μελέτες, κυρίως στους τομείς συγκοινωνιακού σχεδιασμού και διαχείρισης της κυκλοφορίας (στις 28 ως ανάδοχος ή κύριος μελετητής). Τα τρέχοντα επιστημονικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στην χρήση της τεχνολογίας Blockchain στον Χωρικό Σχεδιασμό, και ιδιαίτερα στην καταγραφή και διαχείριση

Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
**Διαχείριση έργων,
συγκοινωνιακός και χωρικός σχεδιασμός**

The logo for PMTSP is displayed in a rectangular box with an orange border. The letters 'P', 'M', and 'T' are in a dark blue color, while the letters 'S' and 'P' are in an orange color.

έγγειων ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων, και στις χωρικές επιπτώσεις μεταναστευτικών ροών στο αστικό περιβάλλον εντός του πλαισίου της αστικής ανθεκτικότητας.